

Päivämäärä

30.11.2006

Dnro

3245/01/2006

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

15.12.2006 - toistaiseksi

Kumooa

Maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston yleiskirje oriin spermalle asetettavista käsittely- ja laatuvaatimuksista (16/EEO/94)

Valtuutussäännökset

Eläintautilain (55/1980) 12 §
Hevostalouslain (796/93) 5 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus hevosten keinosiemennysaseman toimintaa koskevista vaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 20 päivänä elokuuta 1993 annetun hevostalouslain (796/93) 5 §:n sekä 18 päivänä tammikuuta 1980 annetun eläintautilain (55/1980) 12 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on laissa 303/2006 nojalla:

1 luku Yleiset säännökset

1 §

Tarkoitus ja soveltamisala

Asetuksessa annetaan vaatimuksia koskien oriin terveyttä, sperman keräämistä, käsittelyä, säilytystä, kuljetusta ja laatua Suomessa tapahtuvaa tamman tiineyttämistä varten. Asetuksen tarkoituksena on torjua eräiden eläintautien leviämistä hevosten keinosiemennystoiminnassa ja edistää tammojen tiineyttämistä jalostustavoitteiden saavuttamiseksi tehokkaasti ja turvallisesti. Asetuksen säännöksiä ei sovelleta sellaiseen spermaan, jota käytetään oriin omistajan omille tammoille taikka spermaan luonnollisessa astutuksessa.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Oriin sperman tuonnista ja viennistä säädetään Maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä 21/EEO/96 hevoseläinten sukusolujen ja alkuiden viennistä toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon ja tuonnista toisesta jäsenvaltiosta Suomeen sellaisena kuin se on muutettuna päätöksessä 28/EEO/1999.

Muista hevosten keinosiemennystoimintaan liittyvistä vaatimuksista säädetään hevostalouslaissa (796/93) ja sen nojalla annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä eläinten keinollisen lisäämisen harjoittamisen edellytyksistä (22/00).

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *hevosten keinosiemennystoiminnalla* maa- ja metsätalousministeriön päätöksen eläinten keinollisen lisäämisen harjoittamisen edellytyksistä 12 §:ssä tarkoitettua toimintaa;
- 2) *siirtospermasiemennyksellä* siemennystä, joka tehdään muualla kuin sillä asemalla millä sperma on kerätty;
- 3) *pakastespermasiemennyksellä* siemennystä, jossa sperma säilötään nestemäiseen tyypeen ja sulatetaan välittömästi ennen siemennystä;
- 4) *keinosiemennysasemalla* maa- ja metsätalousministeriön päätöksen eläinten keinollisen lisäämisen harjoittamisen edellytyksistä 12 §:n 1 momentin mukaista keinosiemennysasemaa; ja
- 5) *asemaeläinlääkärillä* maa- ja metsätalousministeriön päätöksen eläinten keinollisen lisäämisen harjoittamisen edellytyksistä 12 §:n 2 momentin mukaista eläinlääkärinä.

2 luku**Keinosiemennysaseman toiminnalle asetettavat vaatimukset**

4 §

Sperman keräämiseen, käsittelemiseen ja säilyttämiseen käytettäviä tiloja ja välineitä koskevat vaatimukset

Oriin spermanottoa varten on oltava sperman käsittelyhuoneen välittömässä läheisyydessä turvallisuuden kannalta riittävän suuri ja korkea tila, joka tulee olla varustettu sperman keräystä varten. Huoneen lattia ei saa olla liukas eikä siellä saa olla oriille tai spermanottoon osallistuville henkilöille näiden turvallisuutta haittaavia esteitä. Henkilökunnalle on varattava turvavarusteina käytettäväksi turvajalkineet ja kypärä.

Oriin sperman käsittelyä varten on oltava erillinen, vain tähän tarkoitukseen varattu huone, jossa on oltava pesupöytä, juokseva kylmä ja lämmin vesi sekä lämpökaappi sperman käsittelyyn tarvittavia välineitä ja tarvikkeita varten. Sperman tutkimista varten huoneessa on oltava mikroskooppi ja tiheydenlaskuvälineistö. Huoneen pintojen tulee olla helposti puhdistettavia ja huoneen tulee olla varustettu riittävällä ilmanvaihdolla tallista tulevan pölyn estämiseksi.

Kaikki sperman keräyksen, käsittelyn ja varastoinnin yhteydessä sperman tai oriin kanssa kosketuksiin joutuvat välineet on puhdistettava asemaeläinlääkärin antamien ohjeiden mukaan aina ennen käyttöä.

Oriin pakastesperman säilytystä varten on oltava erillinen huone tai muu selkeästi muusta toiminnasta erillään oleva ilmastoitu tila sperman käsittelyhuoneessa. Oriin pakastesperma on säilytettävä ja kuljetettava nestemäisessä työssä noudattaen nestemäisen tyypin käsittelystä annettuja turvamääräyksiä.

5 §

Vaadittavat terveystutkimukset

Siitokseen käytettävässä oriissa ei saa olla tarttuvaan tautiin viittaavia oireita. Kaikki keinosiemennysasemalla siitoskäytössä olevat tai siellä siitoskäytössä käyvät oriit on vuosittain ennen siitoskauden alkua tutkittava hevosen tarttuvaa kohtutulehdusta aiheuttavan Taylorella equigenitalis -bakteerin varalta (Contagious equine metritis, CEM).

Tutkimus tehdään kertatutkimuksena Elintarviketurvallisuusvirastossa, joka antaa tarvittaessa näytteenottoa koskevia ohjeita asemaeläinlääkärille. Näytteenotto- ja tutkimuskustannuksista vastaa oriin omistaja.

Ennen oriin käyttämistä keinosiemennysasemalla siitokseen sen omistajan tai haltijan on esitettävä asemaeläinlääkärille todistus edellä kuvatun mukaisesti tehdystä kielteisestä CEM-tutkimustuloksesta.

6 §

Spermanoton yleiset vaatimukset

Asemaeläinlääkäri vastaa siitä, että oriin terveydentila on tarkastettu ennen spermankeräystä ja että sperman kerääminen, käsitteleminen ja säilyttäminen tapahtuvat asianmukaisesti. Asemaeläinlääkärin on valvottava toimintaa säännöllisesti.

Sperman keruussa on kiinnitettävä erityistä huomiota keräyspaikan ja -välineiden puhtauteen, tautien leviämisen estämiseen, sperman hygieeniseen käsittelyyn ja siittiöiden elävyyden turvaamiseen.

Tuotettavissa siemennysannoksissa tulee olla riittävä siittiömäärä tamman tiineyttämiseksi kulloinkin käytetyllä menetelmällä.

7 §

Spermanotossa pidettävä kirjanpito

Keinosiemennysasemalla on pidettävä spermanotoista luetteloa, josta ilmenee oriin nimi, spermanoton ajankohta, ejakulaatin tilavuus ja siittiötiheys sekä siittiöiden elävyys, jotta asemaeläinlääkäri voi seurata oriin siitoskykyä. Valmistetuista siemennysannoksista on kirjattava annoksen tilavuus, siittiömäärä, siittiötiheys, liikkuvuus sekä laimennus- ja käyttötapa.

8 §

Eryteisesti siirtospermasiemennystä koskevat vaatimukset

Lähetykseen käytettävässä spermassa tulee olla hyvä siittiötiheys ja liikkuvuus. Sperma on laimennettava asemaeläinlääkäriin ohjeiden mukaisesti ja kuljetettava tätä tarkoitusta varten suunnitelluissa ja testatuissa, puhtaissa siirtoastioissa, joissa sperma säilyttää riittävän hedelmöittämiskyvyn koko kuljetuksen ajan.

Sperman kuljetuksessa on oltava liitteenä (*Suomen Hippos ry:n lomake "Todistus sperman siirrosta" tai muu vastaava*) lähettäjän kirjallinen selvitys seuraavista sperman lähetystä ja vastaanottoa koskevista tiedoista:

- 1) oriin nimi,
- 2) spermanoton ajankohta,
- 3) ejakulaattia ja siemennysannosta koskevat tiedot,
- 4) keinosiemennysaseman tai lähetyksaseman nimi ja asemaeläinlääkäriin nimi,
- 5) lähettäjän allekirjoitus, sekä
- 6) vastaanottavan aseman tai kotitallisiemennyksen suorittavan eläinlääkäriin nimi- ja osoitetiedot.

Sperman vastaanottajan on tarkistettava siittiöiden liikkuvuus välittömästi ennen siemennystä ja merkittävät tiedot siemennetyistä tammoista omistajineen kaavakkeeseen, jonka siemennyksen suorittaja varmentaa allekirjoituksellaan.

9 §

Pakastespermasiemennystä koskevat vaatimukset

Pakastesperma-annoksessa (esimerkiksi pakasteolki) on oltava oriin nimi, sperman ottopäivämäärä ja -paikka. Muut 8 §:ssä mainitut tiedot on oltava soveltuvin osin kuljetusastian mukana. Lisäksi kuljetusastian mukana on oltava tiedot yhteen siemennysannokseen tarvittavien pakastesperma-annosten määrästä ja ohjeet niiden sulattamiseksi siemennystä varten. Sperma on sulatettava juuri ennen käyttöä. Pakastesperman toimivuuden varmistamiseksi siemennysannoksessa on oltava riittävä määrä progressiivisesti eteenpäin liikkuvia siittiöitä siemennyshetkellä.

3 luku
Erinäiset säännökset

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä joulukuuta 2006.

Tällä asetuksella kumotaan oriin spermalle asetettavista käsittely- ja laatuvaatimuksista annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston yleiskirje (16/EEO/1994).

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2006

Maa- ja metsätalousministeri

Juha Korkeaoja

Ylitarkastaja

Erkki Koskinen